

ANKARA’NIN İNANÇ TURİZMİ POTANSİYELİNİN GAZETE HABERLERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

AN ASSESSMENT OF ANKARA’S RELIGIOUS TOURISM POTENTIAL BASED ON NEWSPAPER ARTICLES

MUHAMMED DEMİRALP*

Sorumlu Yazar

Öz

Bu çalışmanın amacı, Ankara’nın inanç turizmi potansiyelinin ulusal gazete haberleri üzerinden sistematik bir biçimde değerlendirilmesidir. Bu doğrultuda araştırmada, Türkiye’de yüksek tirajlı ulusal gazeteler arasında yer alan Sabah, Hürriyet ve Türkiye gazetelerinde 2015-2025 yılları arasında yayımlanan ve Ankara ile inanç turizmi temasını içeren haberler incelenmiştir. Çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan betimsel içerik analizi yöntemi çerçevesinde yürütülmüş olup söz konusu haberlerin içerik, tema, sıklık ve temsil biçimleri analiz edilerek Ankara’nın inanç turizmi bağlamındaki görünürlüğü ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular çerçevesinde Ankara’nın inanç turizmi potansiyelinin yüksek olduğu fakat incelenen gazetelerde Ankara’nın inanç turizmi değerlerinin yeterli düzeyde yer bulmadığı, haber sayısının sınırlı olduğu ve mevcut haberlerin çoğunlukla yüzeysel bir içerik sunduğu tespit edilmiştir. Bu durum, Ankara’nın inanç turizmi potansiyelinin kamuoyuna etkin bir şekilde yansıtılmadığını göstermektedir. Çalışmanın sonuç bölümünde, Ankara’nın inanç turizmi alanında sahip olduğu değerlerin daha görünür hale getirilmesi gerektiği vurgulanmış olup tespit edilen eksikliklere ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ankara, Turizm, İnanç Turizmi, İletişim, Gazete Haberleri

Abstract

The aim of this study is to systematically evaluate the religious tourism potential of Ankara through national newspaper coverage. In this context, news articles published between 2015 and 2025 in Sabah, Hürriyet, and Türkiye which are among the high-circulation national newspapers in Türkiye that focus on both Ankara and religious tourism were examined. The study was conducted within the framework of the descriptive content analysis method, one of the qualitative research approaches. By analyzing the content, themes, frequency, and representation strategies of the selected news items, the study aims to reveal the visibility of Ankara within the context of religious tourism. The findings indicate that although Ankara possesses a high potential for religious tourism, its religious tourism assets are not adequately represented in the examined newspapers. The number of news articles is limited, and the

Derleme Makalesi / Künye: DEMİRALP, Muhammed. “Ankara’nın İnanç Turizmi Potansiyelinin Gazete Haberleri Üzerinden Değerlendirilmesi”. Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, 118 (Haziran 2026), s. 663-675. <https://doi.org/10.60163/tkhebva.1921922>

* Dr., Bağımsız Araştırmacı, E-mail: drmuhammeddemiralp@gmail.com; ORCID: 0000-0001-6560-7768

existing coverage is largely superficial in nature. This situation suggests that Ankara's religious tourism potential is not effectively communicated to the public. In the conclusion section, it is emphasized that the assets Ankara holds in the field of religious tourism should be made more visible, and several recommendations are provided to address the identified shortcomings.

Keywords: Ankara, Tourism, Religious Tourism, Communication, Newspaper Articles

Giriş

Turizm, ülkelerin ekonomilerine katkı sağlayan, istihdam oluşturan ve vatandaşların gelir seviyelerinde artış yaratan bir sektörü temsil etmektedir (Küçük, 2013, 83). Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısı itibarıyla turizm talebinin artması ve teknolojiye yaşanan gelişmelerin hızlanması nedeniyle kitle turizmi ivme kazanmıştır (Bükey-Barca, 2025, 27). Genel turizm içerisinde kültür, kıyı ve deniz, spor, kongre, kış turizmi gibi alt kategoriler bulunmaktadır. Turizm ve din, tarihsel süreç içerisinde hac ibadeti ile ilişkilendirilmiş ve sonrasında inanç turizmi olgusu olarak ortaya çıkmıştır (Terzidou vd., 2008, 113). İnanç turizmi, sosyo-kültürel etkileri, yerel halka katkısı ve sürdürülebilir kalkınmaya desteği nedeniyle alternatif bir turizm türü olarak kabul edilmektedir (Iliev, 2020, 138). Küresel düzeyde inanç turizmine katılan turist sayısı önemli bir yükseliştir (Ungureanu, 2023, 583).

Ankara, Türkiye'nin başkenti olması, kültürel ve tarihi mirası barındırması gibi özelliklerinin yanında içerisinde pek çok inanç turizmi merkezi de bulundurmaktadır. Ayrıca Ankara'nın 2026 yılı Türk Dünyası Turizm Başkenti olarak seçilmesi (Ankara Valiliği, 2025) turizm potansiyeli olduğunu ortaya koymaktadır. Literatür incelendiğinde Ankara'nın turizm bakımından değerlendirildiği birçok çalışma (Kiper-Kiper, 2016; Kervankıran, 2014; Keçe, 2015; Akgül-Dinçer, 2023; Yılmaz-Eşitti, 2023; Belber-Özmen, 2024; Bulut vd., 2024) bulunmasına rağmen, inanç turizmi boyutuyla az sayıda çalışma bulunması da (Öner-Cansu, 2019) araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca Ankara'da inanç turizminin medya yansımaları boyutu ile ilgili herhangi bir çalışma bulunmaması bu çalışmanın bir diğer önemli tarafıdır. Çalışmada Ankara'nın inanç turizmi potansiyelinin gazete haberleri üzerinden değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda yüksek tirajlı üç gazetede "Ankara" ve "İnanç Turizmi" kelimeleri ile arama yapılmış, elde edilen haberler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş ve ortaya çıkan sonuçlara ilişkin öneriler sunulmuştur.

1. Kavramsal Çerçeve

1.1. İnanç Turizmi

İnanç turizmi özel ilgi turizmi kapsamında önem arz eden bir turizm türüdür. Dini inançlar doğrultusunda yapılan seyahatlerin turizm üzerindeki etkisi nedeniyle "*inanç turizmi*" kavramı ortaya çıkmıştır (Küçük-Silik, 2021, 165). İnanç turizminin yeni bir kavram olmadığı (Rashid, 2018, 150) ve çok sayıda dini yorum bulunması nedeniyle inanç turizmini tanımlamanın da zor olduğu düşünülmektedir (Choe, 2025, 831). Genel kabul kapsamında inanç motivasyonu ile yapılan seyahatler inanç turizmi kapsamında değerlendirilmekte olup muhtemelen en eski turizm türü olarak görülmektedir (Rinschede, 1992, 53). Dini amaçla gerçekleştirilen turizm hareketleri antik çağlarda önem kazanmış ve batı, orta ve güney Avrupa'nın çeşitli bölgelerinde

yaşayan Keltler tarafından kutsal doğa alanları ve mezarlık alanları önemli toplantı ve ayinler için kullanılmıştır (Choe, 2025, 832). Hatta ilk turizm hareketlerinin kutsal yerlere yapılan hac ziyareti olduğu düşünülmektedir (Ungureanu, 2023, 582). İbret almak, Allah'ın yarattıkları ya da insan uygarlığının tarihi hakkında daha fazla bilgi edinmek ve bu dünyadaki hayatın sonsuz olmadığı bilincini pekiştirmek için de dini amaçlı turizme katılım sağlandığı belirtilmektedir (Ali vd., 2019, 1). Bu bakımdan değerlendirildiğinde dini turizm, insanların inanç amacıyla yolculuğa çıkmaya başladığı ilk andan itibaren başlar (Duran-Sanchez vd., 2018, 1). Ayrıca dini amaçla yapılan inanç turizminin, hoşgörü kavramını anlamayı da sağladığı düşünülmektedir (Shinde, 2015, 182). Dini ve manevi nedenlerden dolayı anlam arayışında olan kişilerin bireysel ya da grup halinde yaptığı seyahatler de inanç turizmi olarak adlandırılmaktadır (Jongmeewasin, 2016, 1). İnanç turizmi faaliyetlerine katılan turistlerin dini ve manevi ihtiyaçları doğrultusunda seyahat ettiği (Tomljenovic-Dukic, 2017, 1) ve bu seyahatlerin uluslararası turizm içerisinde önemli bir segment olduğu belirtilmektedir (Olsen-Timothy, 2006, 1). Benzer olarak inanç turizminin önemli turizm türlerinden biri olduğu ve temelini dini etkinliklere katılımın oluşturduğu ifade edilmektedir (Rejman vd., 2016, 563). Bu açıdan bakıldığında turizm ve inanç tarihsel süreç içerisinde her zaman yakın ilişki içinde olmuştur (Okuyucu-Somuncu, 2013, 628). Bu kapsamda gerçekleştirilen seyahatler insanların bilgiye ulaşma isteği ve farklı dinleri anlama isteği ile doğrudan ilişkilidir (Tala-Parurean, 2008, 242). Seyahat hareketlerine katılan turistlerin amaçları ve tercihleri farklılık göstermekte olup inanç turizmine katılım için dini ve manevi duygular öne çıkmaktadır.

1.2. Literatür Taraması

Alanyazın incelendiğinde uluslararası ve ulusal ölçekte inanç turizmi ile ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. Ayrıca inanç turizminin alt kategorilere ayrılarak farklı başlıklar ile çalışmalara konu olduğu görülmektedir (Öztürk-İnce, 2025, 257). Uluslararası literatürde yer alan çalışmalarda Huang-Pearce (2019, 1) inanç turizmine katılan turistlerin destinasyon algısını ölçerken, Gaitanos (2023, 119) inanç turizmi ve dini hoşgörüsü arasında işbirliği ve yaklaşma olabileceğini teorik perspektifler ortaya koyarak ifade etmektedir. Samarathunga vd., (2024, 1) dini motiflerin, kültürel ve çevresel faktörlerin ve kişisel inançların manevi motivasyon ile gerçekleştirilen turizm faaliyetlerine katkı sağladığını ve özgünlük ile metalaşma arasında bağ olduğunu belirtmiştir. Manevi gelişim ve kendini keşfetme amacı güden manevi ya da ruhsal turizm, bireysel ve öznel olarak gerçekleştirilen seyahatler şeklinde nitelendirilmektedir (Smith, 2022, 209). Bu turizm türü turistlerin hayatına denge getiren etkinlikler ve programlar arayışında olmaları nedeniyle dünyada giderek önem kazanmaktadır (Singh vd., 2020, 29).

Bogan vd. (2017, 106) inanç turizmi kapsamında yapılan dini ziyaretlerin ülke genelinde bilindiğini fakat seyahat programlarına dahil edilmediği için yeteri kadar keşfedilemediğini ifade etmektedir. Romanelli vd. (2022, 386) tarafından hac ziyaretleri inanç turizmi kapsamında incelenmiştir. Bibliyometrik olarak yapılan inanç turizmi ile ilgili farklı bir çalışmada ise çoğunlukla Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) araştırmaların yapıldığı belirtilmektedir (Duran-Sanchez vd., 2018, 1). Hindistan'da dini turizmin yönetişi ve yönetimini inceleyen çalışmada,

inanç turizminin ülke için önemli bir turizm faaliyeti olduğu fakat doğrudan ya da dolaylı etkilerinin kurumsal bir boşluk yarattığı düşünülmektedir (Shinde, 2018, 58). Griffin-Raj (2017, 8). İnanç turizmi kapsamında elde edilen kayıtların yetersiz olduğunu ve kaynakları bileştirmeyi amaçladıkları çalışmalarında gelecek yıllarda uluslararası seyahatlerde dini motivasyon içeren turizm türünün daha önemli hale geleceğini vurgulamıştır.

Ulusal literatüre bakıldığında inanç turizmi ile ilgili yapılan çalışmalarda; Öztürk-İnce (2025, 257) inanç turizmi ile ilgili yapılan çalışmaların bibliyometrik analizini yapmış ve sadece ibadet ve dini inançlar doğrultusunda gerçekleştirilen seyahatleri değil, kültürel olarak miras alanlarına ve tarihi yapılara ilişkin yapılan seyahatleri de kapsadığını ifade etmiştir. Bibliyometrik olarak Yükseköğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan tezleri inanç turizmi kapsamında değerlendiren çalışmada ise hazırlanan tezlerin büyük bölümünün yüksek lisans tezi olduğu belirtilmiştir (Ayaz-Eren, 2020, 284). Yapılan diğer çalışmalarda bölgesel olarak inanç turizmi ele alınarak Karabulut-Köksal (2019) Ağrı ilinin inanç turizmi bakımından bölgesel kalkınmaya etkisini, Altun-Çınar (2019) Mevlana Müzesi'ni ziyaret eden turistlerin seyahat motivasyonunu, Deniz-Avcı (2023) Ayasofya Cami örneği kapsamında mekânsal değişimin ziyaret motivasyonuna etkisini, Kaynak (2014) inanç turizminin medeniyetler arası işbirliğine etkisini Türkiye örneği ile incelemiştir. Benzer bir çalışmada ise Küçük (2013, 97) Erzincan ilinin Tercan ilçesini inanç turizmi kapsamında inceleyerek merkezi ve yerel yönetimin kısa-orta-uzun vadeli planların uygulamaya konularak bölgenin sahip olduğu tarihi ve dini yapıların tanıtımının yapılmasını önermiştir. İnanç turizmi kapsamında dergahlara yönelik çalışmalar da bulunmaktadır.

Akgün-Kaya (2024, 247) Eskişehir'de bulunan Bektaşî dergahlarını inanç turizmi kapsamında incelemiş ve tanıtımın yetersiz olduğu sonucuna ulaşırken, Hacı Bektaş Veli dergahını inanç turizmi kapsamında inceleyen Çiftçi-Akova (2016, 183), ziyaretçilerin bölgedeki fiziki özellikleri yetersiz bulduğu ve kültürel motivasyon ile birlikte ruhani motivasyon ile ziyaretlerin gerçekleştiğini ifade etmiştir. Ankara ile ilgili olarak ise inanç turizmi kapsamında Öner-Cansu (2019, 102) yerel halkın yaklaşımına yönelik yaptıkları çalışmada demografik özelliklerin farklılık yarattığını ve yeterince eser ve destinasyon bulunmasına rağmen tanıtımların yetersiz kaldığını belirtmiştir. Farklı boyutlarla inanç turizmine ilişkin yapılan çalışmalar, akademik olarak da konunun önemini ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın konusu kapsamında Ankara'da yer alan inanç turizmi kapsamında ziyaret edilen yapılar bir sonraki bölümde yer almaktadır.

1.3. Ankara'da İnanç Turizmi Merkezleri

Turizm, bölgelerin coğrafi konum ve özellikleri başta olmak üzere sahip olduğu kültürel miras, tarihi değer ve inanç merkezleri ile paralel bir şekilde gelişmektedir. Bu unsurları taşıyan bölgeler de turistler açısından çekici ve cazip hale gelmekte olup dolayısıyla önemli bir potansiyel taşımaktadır. Ankara, doğal ve kültürel mirası ile birlikte Türkiye'nin başkenti olması sebebiyle turistler için pek çok çekicilik barındırmaktadır (Bulut vd., 2024, 540). Ayrıca Ankara, Anadolu'nun en eski şehirlerinden biridir (Bülbül-Küçükergin, 2017, 1188) ve pek çok medeniyetin merkezinde yer almıştır (Güngör, 2026, 6). Türkiye'nin yüz ölçümü olarak 26.897

km2 ile en büyük üçüncü (Ankara Valiliği, 2026) ve 5.864.049 nüfusu ile en büyük ikinci ili Ankara'dır (TÜİK, 2026).

Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından Başkent Kültür Yolu Festivalleri kapsamında belirlediği önemli inanç yapıları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Ankara'da Yer Alan Önemli İnanç Yapıları

Cami	Türbe	Kilise	Tapınak
Cenabı Ahmet Paşa Camisi	Hacı Bayram Veli Türbesi	Azize Tereza Kilisesi	Augustus Tapınağı
Ağaçoğlu Camisi	Kesikbaş Türbesi		
Ahi Elvan Camisi			
Aslanhane (Ahi Şerafettin) Camisi			
Alaaddin Camii			
Hacı Bayram Veli Camisi			

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2026.

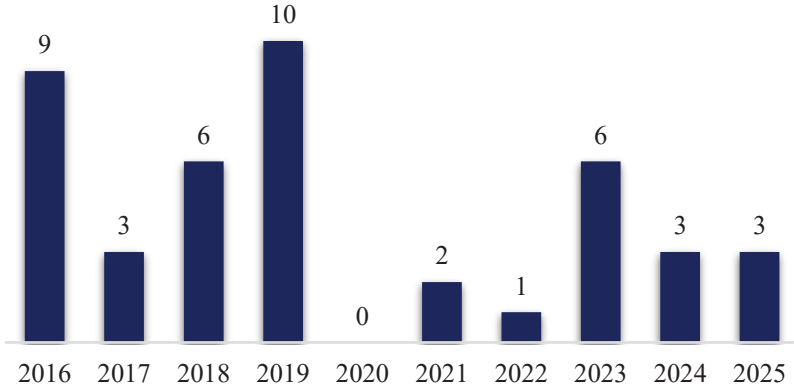
Tablo 1'de görüldüğü üzere Ankara'da öne çıkan inanç turizmi yapıları 6 cami, 2 türbe, 1 kilise ve 1 tapınak inanç turları kapsamında ziyaret rotalarında yer almaktadır. Diğer turizm türlerine dair barındırdığı unsurlar da göz önüne alındığında, Ankara'nın inanç turizmi kapsamında sahip olduğu eserlerin çeşitlendirilerek kapsamlı tur planlamalarına olanak sağlayacak değerleri bulunmaktadır.

2. Yöntem

Bu çalışmanın amacı doğrultusunda güncel durumun ortaya konulması için nitel araştırma yöntemlerinden betimsel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bir araştırmanın sonucunda elde edilen transkript veya kayıtların yazılı ya da görsel mesajlar üzerinden çıkarım yapılması neticesinde kullanımı tercih edilen biçimsel araştırma yöntemi sosyal bilimlerde içerik analizi olarak adlandırılmaktadır (Olgun, 2008, 66). Betimsel içerik analizinde belirlenen kapsam dahilinde elde edilen veriler derin ve sistematik olarak değerlendirilir (Akgün-Üstün, 2023, 366). Bu yöntem kullanılarak yapılan çalışmalarda amaç, incelenen konunun daha sonra yapılacak akademik araştırmalara rehberlik etmesi ve konuya dair genel eğilim tespitinin yapılmasıdır (Ültay vd., 2021, 190). Bu çalışmada yüksek tirajlı üç gazeteden (Sabah, Hürriyet, Türkiye) elde edilen haberler betimsel içerik analizi çerçevesinde değerlendirilmiştir. İncelenen haber metinlerinde konuya ilişkin olarak elde edilen veriler tablo ve grafik haline getirilmiş olup bir sonraki bölümde yer almaktadır.

3. Bulgular

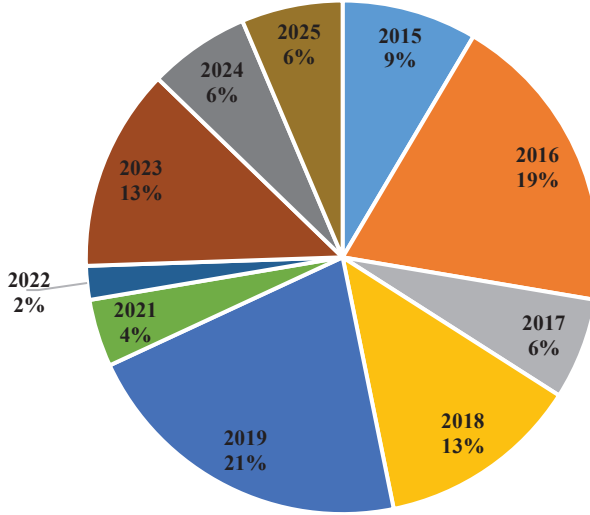
2015-2025 yılları arasında tirajı yüksek üç gazetede (Sabah, Hürriyet, Türkiye Gazetesi) yer alan haberler taranmış olup Ankara'da inanç turizmi ile ilgili toplam 47 habere rastlanmıştır. Haberlerin çoğunluğunun 2015-2019 yılları arasında yayımlandığı, 2020 yılında ise hiç haber yayımlanmadığı gözlenmiştir. Söz konusu yıllarda yayımlanan haber sayıları Şekil 1'de yer almaktadır.

Şekil 1: 2015-2025 Yılları Yazılı Basında Yer Alan Haber Sayıları

Kaynak: Yazar tarafından türetilmiştir.

Şekil 1’de de görüldüğü üzere, 2015-2025 yıllarında yazılı basında Ankara’da inanç turizmi ile ilgili en çok haber 2019 yılında yer almıştır. 2020 yılında hiç haber bulunmamasının sebebinin Covid-19 pandemisinden kaynaklı seyahat kısıtlamaları olduğu değerlendirilmektedir.

Şekil 2: 2015-2025 Yılları Yazılı Basında Yer Alan Haber Sayılarının Dağılımı (%)

Kaynak: Yazar tarafından türetilmiştir.

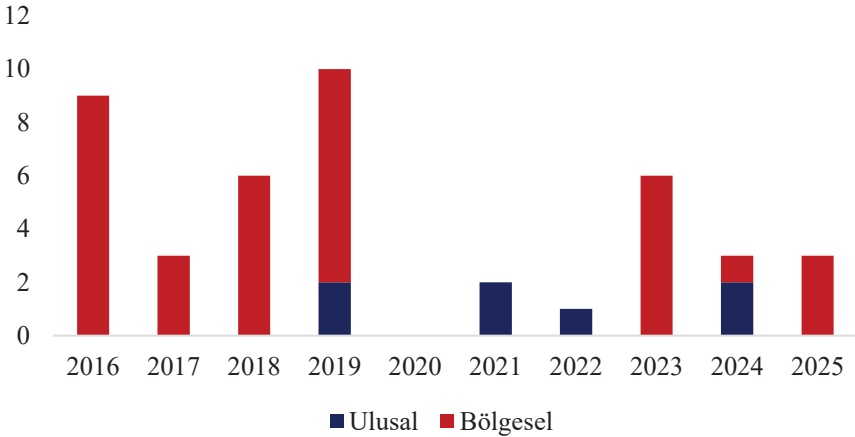
Şekil 2’de yıllara göre yapılan haber sayılarının yüzde dağılımları yer almaktadır. Buna göre, 2015-2025 yıllarında yayımlanan 47 haberin %21’i 2019 yılında, %19’u 2016 yılında yapılmıştır. 2018 ve 2023 yıllarında ise eşit dağılımda %13 haber bulunmaktadır.

Tablo 2: 2015-2025 Yılları Yazılı Basında Yer Alan Haberlerin Menşesine Göre Dağılımı

	Ulusal	Bölgesel
2015	2	2
2016	0	9
2017	0	3
2018	0	6
2019	2	8
2020	0	0
2021	2	0
2022	1	0
2023	0	6
2024	2	1
2025	0	3
Toplam	9	38

Kaynak: Yazar tarafından türetilmiştir.

Yazılı basında yer alan toplam 47 haberin 9'u ulusal basında, 38'i ise bölgesel basında gözlenmiştir. Ulusal basında 2015, 2019, 2021, 2024 yıllarında eşit dağılımda 2 haber sayısı yer alırken bölgesel basında en çok haber sayısı 2016 yılında yer almıştır.

Şekil 3: 2015-2025 Yılları Yazılı Basında Yer Alan Haberlerin Menşesine Göre Dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından türetilmiştir.

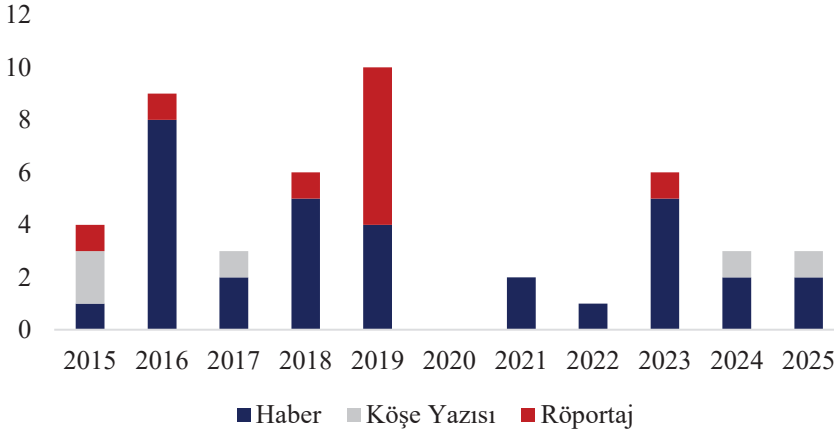
2015-2025 yıllarında yazılı basında yer alan 47 haberin 32'si doğrudan haber başlığı altında, 5'i köşe yazısı olarak, 10'u ise röportaj formunda yayımlanmıştır.

Yüzdeler dağılıma bakılırsa, haberlerin %68'inin haber başlığı altında, %11'inin köşe yazısı olarak, %21'inin ise röportaj formunda yayımlandığı görülmektedir. Konuya ilişkin detaylı veriler Tablo 3 ve Şekil 4'te yer almaktadır.

Tablo 3: 2015-2025 Yılları Yazılı Basında Yer Alan Haberlerin Niteliğine Göre Dağılımı

	Haber	Köşe Yazısı	Röportaj
2015	1	2	1
2016	8	0	1
2017	2	1	0
2018	5	0	1
2019	4	0	6
2020	0	0	0
2021	2	0	0
2022	1	0	0
2023	5	0	1
2024	2	1	0
2025	2	1	0
Toplam	32	5	10

Kaynak: Yazar tarafından türetilmiştir.

Şekil 4: 2015-2025 Yılları Yazılı Basında Yer Alan Haberlerin Niteliğine Göre Dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından türetilmiştir.

2015-2025 yıllarında yazılı basında yer alan haberlerin yayımlandığı günlere göre dağılımı incelendiğinde, en çok Salı (10 haber sayısı) Cuma (9 haber sayısı) ve Pazar (9 haber sayısı) günleri Ankara'da inanç turizmi haberleri yayımlandığı görülmüştür. Kalan günlerde ise dağılım Cumartesi (7 haber sayısı), Pazartesi (7 haber sayısı), Perşembe (5 haber sayısı) olarak gerçekleşmiştir. Çarşamba günü ise hiç haber yayımlanmadığı gözlenmiştir.

Sonuç

Ankara, stratejik konumundan dolayı önemli bir noktada yer alması nedeniyle Türkiye'nin başkentidir ve sahip olduğu kültürel miras öğeleri ile inanç yapıları bakımından inanç turizmi açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Bu kapsamda çalışmanın amacı, Ankara'nın inanç turizmi potansiyelini 2015-2025 yılları arasında yazılı gazete haberleri üzerinden değerlendirmektir. Ayrıca Türk Devletleri Teşkilatı'nın 2026 Türk Dünyası Turizm Başkenti olarak Ankara'yı seçmesi de çalışmanın bir diğer önemli tarafıdır. Çalışma neticesinde incelenen yüksek tirajlı üç gazetede toplam 47 habere rastlanmıştır. Haberlerin çoğunluğunun 2015-2019 yılları arasında yayımlandığı, 2020 yılında ise hiç haber yayımlanmadığı gözlemlenmiştir. 2015-2025 yıllarında yazılı basında Ankara'da inanç turizmi ile ilgili en çok haber ise 2019 yılında yer almıştır. 2020 yılında hiç haber yayımlanmamasının sebebinin Covid-19 pandemisinden kaynaklı seyahat kısıtlamaları olduğu değerlendirilmektedir. Takip eden yıllarda ise doğal bir artış olmasına rağmen 2019 yılının üzerine çıkacak sayıda habere ulaşılamamasının sebebinin Ankara'da gerçekleştirilen inanç turizmine ilişkin faaliyetlerin yeteri kadar tanıtımının yapılmaması olabileceği düşünülmektedir. Yazılı basında yer alan toplam 47 haberin 9'u ulusal basında, 38'i bölgesel basında gözlenmiştir. Ulusal basında 2015, 2019, 2021, 2024 yıllarında eşit dağılımda 2 haber sayısı yer alırken bölgesel basında en çok haber 2016 yılında yer almıştır. 2015-2025 yıllarında yazılı basında yer alan 47 haberin 32'si doğrudan haber başlığı altında, 5'i köşe yazısı olarak, 10'u ise röportaj formunda yayımlanmıştır. Yüzdelerle dağılıma bakılırsa, haberlerin %68'inin haber başlığı altında, %11'inin köşe yazısı olarak, %21'inin ise röportaj formunda yayımlandığı görülmektedir.

Çalışmada, elde edilen bulgular neticesinde ulusal basında Ankara'nın inanç turizmi potansiyelinin yeterince görünür kılınmadığı ve inanç yapılarının çoğunlukla ikincil düzeyde temsil edildiği görülmektedir. Bu durum Ankara'nın inanç turizmi destinasyonu olarak konumlandırılmasında medya stratejilerinin yetersizliğine işaret etmektedir. Dolayısıyla Ankara'nın inanç turizmi potansiyelinin etkin bir şekilde değerlendirilmesi için yazılı ve dijital medya araçlarının daha etkili ve planlı bir biçimde kullanılması gerektiği değerlendirilmektedir. Tanıtım faaliyetlerinin artırılması, inanç temelli kültürel etkinlikleri çeşitlendirilmesi ve sürdürülebilir bir iletişim politikasının geliştirilmesi bu sürecin temel bileşenleri olarak öne çıkabilecektir.

Sonuç olarak, Ankara'nın inanç turizmi alanında rekabet gücünü artırabilmesinin; kamu kurumları, yerel yönetimler ve turizm paydaşları arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi, bu çerçevede bütüncül tanıtım stratejilerinin oluşturulması ve medya görünürlüğünün artırılması ile sağlanabileceği değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda atılacak adımlar sadece inanç turizmi bakımından değil aynı zamanda Ankara'nın ulusal ve uluslararası düzeyde daha güçlü bir turizm markası haline gelmesine de yardımcı olacaktır.

Kaynaklar

- Akgül, Seda Özdemir - Dinçer, Fatma Füsün İstanbullu. “Hümanist Turizm Yaklaşımı Çerçevesinde Turistik Faaliyetlerin Değerlendirilmesi: Ankara Örneği”. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(3) (2023), 1145-1158.
- Akgün, Duygu Yetkin - Kaya, Aysel. “Eskişehir İlindeki Bektaşî Dergâhlarının İnanç Turizmi Kapsamında Değerlendirilmesi”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, (112), (2024), 247-262.
- Akgün, Elif – Üstün, Ahmet Berk. “Mobil Artırılmış Gerçeklikle Öğrenmeye Yönelik İçerik Analizi”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (56), (2023), 362-383.
- Ali, Syamsuri - Maharani, Laila - Untari, Dhian Tyas. “Development of Religious Tourism in Bandar Lampung, Indonesia”. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 8(5), (2019), 1-8.
- Altun, Eray - Çınar, Kevser. “İnanç Turizmi Kapsamında Mevlana Müzesini Ziyaret Eden Turistlerin Seyahat Motivasyonları Üzerine Bir Araştırma”. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 1(1), (2019), 14-42.
- Ankara Valiliği, 2026. <https://www.ankara.gov.tr/2026-yili-turk-dunyasi-turizm-baskenti-ankara-konulu-basin-aciklamasi> (Erişim Tarihi: 01.04.2026)
- Ankara Valiliği, 2026. <https://www.ankara.gov.tr/genel-cografya-ve-yeryuzu-sekilleri> (Erişim Tarihi: 03.04.2026)
- Ayaz, Nurettin - Eren, Mehmet. “Türkiye’de İnanç Turizmi Üzerine Nitel Bir Araştırma”. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(2), (2020), 284-300.
- Belber, Burcu Gülsevil - Özmen, Miyase Halide. “Ankara’ya Gelen Turistlerin Destinasyon İmajı Algılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 14(3), (2024), 1053-1068.
- Bogan, Elena - Roanghes-Mureanu, Ana Maria - Constantin, Dana Maria - Grigore, Elena - Gabor, Sebastian - Dirloman, Gabriela. “The Religious Tourism—An Opportunity of Promoting and Developing The Tourism in The Valcea Subcarpathians”. *Academic Journal of Economic Studies*, 3(3), (2017), 106-111.
- Bulut, Zehra - Oğan, Yener - Yazıcıoğlu, İrfan. “Ankara’da Kültür Turu Programlarına Katılan Yerli Turistlerin Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi”. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 21(3), (2024), 535-556.
- Bükey, Aziz - Barca, Mehmet. “Bölgesel Kalkınma ve İl Stratejik Planlarında Turizm Stratejilerinin Ele Alınışı: Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme”. *Journal of Recreation, Sport and Tourism Research*, 2(1) (2025), 26-34.
- Bülbül, Sevil - Küçükergin, Fulden Nuray. “Ankara, From the Past to The Future”. *Researches on Science and Art in 21st Century Turkey*. Ed. Hasan Arapgirlioğlu – Atilla Atik – Robert L. Elliot – Edward Turgeon. Gece Kitaplığı, 2017.
- Choe, Jaeyeon. “Religious Tourism”. *Tourism Geographies*, 27(3-4), (2025), 830-839.
- Çiççi, İbrahim - Akova, Orhan. “İnanç Turizmi Kapsamında Hacı Bektaş Veli Dergâhına Yönelik Bir Araştırma”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, (80), (2016), 183-218.
- Deniz, Yavuz Selim - Avcı, Muharrem. “İnanç Turizminde Mekânsal Değişimin Ziyaret Motivasyonuna Etkisi: Ayasofya Cami Örneği”. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 13(3), (2023), 472-487.

- Durán-Sánchez, Amador - Álvarez-García, Jose - Del Río-Rama, Maria De La Cruz - Oliveira, Cristiana. "Religious Tourism and Pilgrimage: Bibliometric Overview". *Religions*, 9 (9), (2018), 249.
- Gaitanos, Georgios. (2023). "Religious Tourism and Religious Tolerance: Some Theoretical Perspectives". *Theology & Culture*, 6(8), 11-20.
- Güngör, Salih Ali. "Arkeolojik Turizm Perspektifinden Ankara Roma Hamamı'nın İncelenmesi". *Rasyonalist Dergisi*, 1(1), (2026), 1-15.
- Huang, Keji- Pearce, Philip. "Visitors' Perceptions of Religious Tourism Destinations". *Journal of Destination Marketing & Management*, 14, (2019), 100371.
- Iliev, Dejan. "The Evolution of Religious Tourism: Concept, Segmentation and Development of New Identities". *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 45, (2020), 131-140.
- Jongmeewasin, Somnuck. Religious Tourism, Pilgrimage and Cultural Tourism. In 6th National and International Graduate Study Conference: Creative Multi-Disciplinary Studies for Sustainable Development & The 1st National and International Conference on Creative Multi-Disciplinary Studies for Sustainable Development (NCMSD & ICMSD 2016), (2016), (pp. 394-95).
- Kaynak, İbrahim Hakkı. "İnanç Turizminin Medeniyetler Arası İşbirliğine Etkileri: Türkiye Örneği". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 13(1-2), (2014), 119-126.
- Keçe, Murat. "Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Ankara'nın Tarihi ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik İlgi ve Farkındalıkları". *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), (2015), 131-149.
- Kervankıran, İsmail. "Beypazarı/Ankara Örneğinde Turizmin Ekonomik, Toplumsal ve Çevresel Etkilerine Yerel Halkın Yaklaşımı". *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2014(31), (2014), 133-153.
- Kiper, Ayşe Uslu - Kiper, Tuğba. "Turizmin Kültürel Miras Üzerine Etkileri: Beypazarı/Ankara Örneğinde Yerel Halkın Farkındalığı". *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 3(3), (2006), 305-314.
- Köksal, Yelda - Karabulut, Kerem. "İnanç Turizmi ve Bölgesel Kalkınmaya Etkisi Ağrı İli Örneği". *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), (2019), 83-104.
- Küçük, Mehmet Alparslan. "İnanç Turizminde Tercan". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, (1), (2013), 80-100.
- Küçük, Mehmet Alparslan - Silik, Cemal Ersin. *İnanç Turizmi*. H.B. Sert (Ed.) *Türkiye'den Rotalarla Alternatif Turizm*, Nobel Yayıncılık, 2021.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2026. <https://ankara.ktb.gov.tr/TR-261945/inanc-turizmi.html> (Erişim Tarihi: 16.04.2026)
- Okuyucu, Ayşe - Somuncu, Mehmet. "Türkiye'de İnanç Turizmi: Bugünkü Durum, Sorunlar ve Gelecek". In *International Conference on Religious Tourism and Tolerance 9/12*, (2013), 627-643).
- Olgun, Cem. "Nitel Araştırmalarda İçerik Analizi Tekniği". *Sosyoloji Notları*, (2008), 66-70.
- Olsen, Daniel - Timothy, Dallen. *Tourism and Religious Journeys*. In *Tourism, Religion and Spiritual Journeys* (pp. 1-21). Routledge, 2006.
- Öner, Sedat - Cansu, Emrullah. "Ankara'nın İnanç Turizmi Potansiyeli ve Yerel Halkın İnanç Turizmi Bakış Açısına Yönelik Çıkarımsal Analizi". *Turar Turizm ve Araştırma Dergisi*, 8(1), (2019), 84-105.

- Öztürk, Emrah - İnce, Yusuf. "Web of Science Veri Tabanında İnanç Turizmi Üzerine Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi". *Tourism and Recreation*, 7(2), (2025), 256-271.
- Raj, Razaq. "The Importance of Religious Tourism and Pilgrimage: Reflecting on Definitions, Motives and Data". *International Journal of Religious Tourism and Pilgrimage*, (2017).
- Rashid, Amber. Religious Tourism—a Review of The Literature. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, 1(2), (2018), 150-167.
- Rejman, Krzysztof - Maziarz, Piotr - Kwiatkowski, Cezary Andrzej - Haliniarz, Malgorzata. "Religious Tourism as a Tourism Product". *World Scientific News*, 57, (2016), 562-575.
- Rinschede, Gisbert. "Forms of Religious Tourism". *Annals of Tourism Research*, 19(1), (1992), 51-67.
- Romanelli, Mauro - Gazzola, Patrizia - Grechi, Daniele - Pollice, Francesca. "Towards A Sustainability-Oriented Religious Tourism". *Systems Research and Behavioral Science*, 38(3), (2021), 386-396.
- Samarathunga - Schänzel, Heike - Perera. "Spiritual Tourism, Spiritual Tourists and Religions: The Nexus Between Authenticity and Commodification". *Tourism Planning & Development*, 22(6), (2025), 848-870.
- Shinde, Kiran."Governance and Management of Religious Tourism in India". *International Journal of Religious Tourism and Pilgrimage*, 6(1), (2018), 7.
- Shinde, Kiran."Religious Tourism and Religious Tolerance: Insights from Pilgrimage Sites in India". *Tourism Review*, 70(3), (2015), 179-196.
- Singh, Pramod Kumar - Parihar, Anurag Singh - Singh, Sachin Kumar - Singh, Brijbhan. "Spiritual Tourism: The Confluence of Religious Faith and Spirituality of Sri Paramhans Ashram Dharkundi, Satna". *International Journal of Transformations in Tourism & Hospitality Management and Cultural Heritage*, 4(1), (2020), 20.
- Smith, Melanie Kay. "Spiritual Tourism". *Encyclopedia of Tourism Management and Marketing*, (2022), 209-211.
- Țala, Lavinia Madelina - Pădurean, Ana Mihaela. "Dimensions of Religious Tourism", 2008.
- Terzidou, Matina - Stylidis, Dimitrios - Szivas, Edith. "Residents' Perceptions of Religious Tourism and Its Socio-Economic Impacts on The Island of Tinos". *Tourism and Hospitality Planning & Development*, 5(2), (2008), 113-129.
- Tomljenović, Renata - Dukić, Larisa. "Religious Tourism—from a Tourism Product to an Agent of Societal Transformation". *Religious Tourism and the Contemporary Tourism Market*, 6164, . (2017), 1-8.
- TÜİK, 2026. <https://nip.tuik.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 16.04.2026)
- Ungureanu, Laura. "The Dynamics of Religious Tourism. Case Study: Romania". *Journal of Environmental Management and Tourism (JEMT)*, 14(2 (66)), (2023), 582-598.
- Ültay, Eser - Akyurt, Hakan - Ültay, Neslihan. "Sosyal Bilimlerde Betimsel İçerik Analizi". *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), (2021), 188-201.
- Yılmaz, Hilal - Eşitti, Bekir. "Destinasyon Pazarlama, Destinasyon Çekiciliği ve Turizm Gelişimi Aracı Olarak Hüzün Turizmi: Ankara İli Örneği". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 26(1), (2023), 65-90.

Extended Abstract

This study aims to systematically examine how Ankara's religious tourism potential is represented in the print media. In this context, news articles published between 2015 and 2025 in high-circulation national newspapers in Türkiye—Sabah, Hürriyet, and Türkiye—that focus on both Ankara and religious tourism were analyzed. The research was conducted based on the descriptive content analysis approach, one of the qualitative research methods. The selected news items were evaluated in terms of content, themes, frequency and representation strategies with the aim of revealing Ankara's media visibility within the context of religious tourism.

The findings of the study clearly indicate that Ankara possesses a rich and multidimensional potential in terms of religious tourism. Mosques, tombs, religious structures, and cultural heritage elements belonging to different belief groups located in the city point to Ankara's capacity to become a significant destination in this field. However, an examination of print media data reveals that this potential is not adequately reflected in media content. It has been determined that the number of news articles concerning Ankara's religious tourism is limited in the analyzed newspapers, and that existing coverage is largely superficial, lacking in-depth promotion or comprehensive analysis.

These findings suggest that Ankara's religious tourism potential is not effectively and sufficiently communicated to the public. Limited and superficial media representation reduces the visibility of the city's cultural and religious assets and negatively affects the development of awareness in this area. This situation can also be considered a significant factor hindering the strengthening of religious tourism's position within Ankara's overall tourism diversity.

In the conclusion section of the study, it is emphasized that print and digital media should be utilized more effectively and strategically to enhance the visibility of Ankara's religious tourism potential. In this regard, it is important to increase both the quantity and quality of news content related to religious tourism elements and to encourage more in-depth and informative publications. Furthermore, strengthening coordination among public institutions, local authorities, and tourism stakeholders, as well as conducting promotional activities within a planned and sustainable framework, is essential. It is believed that holistic strategies developed in this direction will contribute to positioning Ankara as a religious tourism destination and enable a more effective utilization of the city's tourism potential.

